

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/17693

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 173

26 Ocak 2011

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-17693)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 12.01.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-28221 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün tarafıma tevcih ettiği 7/17693 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/17693)**

Sorular 1, 2, 3, 5, 6:

Türkiye'de benzin fiyatlarına yine zam geldi. Yeni zamlarla birlikte 95 oktan benzinin litresi yüzde 1,85'lik artışla 3,91 liraya, 97 oktan benzin ise 3,98 liraya çıktı. Petrol varil fiyatı 11 Temmuz 2008 tarihinde 147,50 dolar iken akaryakıt litre fiyatları 97 oktan benzin 3,67 TL, 95 oktan benzin 3,52 TL, motorin 3,29TL, kırsal motorin 3,19 TL, otogaz 1,92 TL mutfak tüpünün fiyatı ise 32 TL idi.

29.12.2010 tarihi itibarı ile ise petrol varil fiyatı 91 dolar olmasına rağmen akaryakıt litre fiyatları 97 oktan benzin 3,98 TL, 95 oktan benzin 3,91 TL, motorin 3,33TL, kırsal motorin 3,18 TL, otogaz 2,28 TL, mutfak tüpü fiyatı ise 60 TL olmuştur. TÜPRAŞ bir kamu şirketi iken rafineri ürün çıkış fiyatlarını kamuoyuna açıklardı. TÜPRAŞ fiyatları şeffaf olmadığı için, sektörde TÜPRAŞ'tan ürün alan dağıtım şirketlerinin ne kadar kâr ettiği hesaplanamamaktadır. Bazı büyük şirketlerden kurumlar vergisi toplayamayan devlet, dolaylı vergilerle akaryakıttan vergi toplamakta, ayrıca akaryakıtta ÖTV'li matrah üzerinden yüzde 18 KDV uygulamaktadır. Bu bilgiler ışığında;

-Petrol varil fiyatı 147,50 dolar iken akaryakıt litre fiyatları 97 oktan benzin 3,67 TL, 95 oktan benzin 3,52 TL, motorin 3,29 TL, kırsal motorin 3,19 TL, otogaz 1,92 TL mutfak tüpünün fiyatı 32 TL. Şu an petrol varil fiyatı 91 dolar olmasına rağmen akaryakıt litre fiyatları 97 oktan benzin 3,98 TL, 95 oktan benzin 3,91 TL, motorin 3,33 TL, kırsal motorin 3,18 TL, otogaz 2,28 TL, mutfak tüpü fiyatı ise 60 TL'dir. Petrol varil fiyatı büyük bir oranda düşmesine rağmen akaryakıt, LPG ve mutfak tüp fiyatlarının artmasının gerekçeleri nelerdir?

-13 Aralık 2010 tarihli basın yayın organlarında: "Yüzde 92'sini dışarıdan aldığımız bir kalemin fiyatının dışarıya bağ olduğunu söylemem herhalde çok şaşırtıcı değildir diye düşünüyorum... Tabii ki ben de isterim petrolün varil fiyatı yarı yarıya düşsün. Türkiye de bundan istifade edecektir" sözlerini sarf ettiniz. Sizin de belirttiğiniz gibi petrol varil fiyatları neredeyse yarıya düşmüş iken Türkiye neden bundan istifade edememiştir? Petrol varil fiyatının 147,50 dolardan 91 dolara düştüğünü göz önüne aldığımızda; bu yapmış olduğunuz açıklama ile akaryakıt, LPG ve mutfak tüpü fiyatlarının eskiye oranla artması çelişkili değil midir?

-Ülkemizdeki akaryakıt fiyatlarının yükselmesi ya da inmesi hangi kriterlere göre belirlenmektedir?

-TÜPRAŞ'ın rafineri ürün çıkış fiyatlarını açıklayarak durumun daha şeffaf olmasını sağlamak için her hangi bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?

-TÜPRAŞ'ın satışından sonra, akaryakıt dağıtım piyasasında dağıtım şirketi ve bayilerin kâr marjına EPDK tavan fiyat uygulamakta mıdır? Uygulamakta ise bu fiyat kaç TL'dir?

Cevaplar 1, 2, 3, 5, 6:

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ile 01.01.2005 tarihinden itibaren akaryakıt ürünlerinin fiyatlandırılması serbest piyasa koşullarına bırakılmıştır. Akaryakıt ürünlerinde yaşanan fiyat artışlarının önemli bir bölümü uluslararası petrol fiyatları ile dolar kurundaki değişimin neticesi olan sektörün fiyat ayarlamalarından kaynaklanmakta olup, ayrıca konjonktürel gelişmeler gibi bir çok husus da fiyat oluşumuna etki edebilmektedir. Dolayısıyla, akaryakıt ürünlerinin piyasa koşulları dahilinde oluşan satış fiyatına kamunun herhangi bir müdahalesi söz konusu değildir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'nce şirketler tarafından uygulanan fiyatlandırma uygulamaları, mevzuat kapsamında, tavan fiyat uygulamasına gerek olup olmadığı dahil, yakından izlenmektedir. EPDK kendisine kanunlarla tanınan görev, yetki ve sorumluluk çerçevesinde, enerji piyasalarında rekabetin ve öngörülebilirliğin artırılmasına ve istikrarın sağlanmasına ilişkin çalışmalarını, gerek kurum nezdinde gerekse de konuyla ilişkili diğer kamu kurumları nezdinde sürdürmektedir.

Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesi kapsamında “en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu”nun takibi amacıyla Akdeniz havzasında oluşan fiyatlar EPDK’ca takip edilmekte ve ilgili lisans sahiplerinin fiyat oluşumları bu çerçevede değerlendirilmektedir. Petrol Piyasası Bilgi Sistemi Yönetmeliğinin 5 inci maddesi kapsamında TÜPRAŞ fiyatları “Hizmete Özel” olarak alınmakta olup, kurum görev alanı kapsamındaki izleme ve raporlama amaçlarına yönelik kullanılmaktadır.

Türkiye ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerin her birinde benzin fiyatları, benzinden alınan vergi oranları ve vergi tutarlarına Eurostat’ın internet adresinden ulaşılmaktadır.

Sorular 4, 7:

-Ülkemizdeki akaryakıttan alınan %70’lik vergi dünyanın başka hangi ülkesinde vardır?

-Devlet akaryakıtta ÖTV’li matrah üzerinden %18 KDV uygulamaktadır. Bu da verginin de vergisi alınıyor anlamına gelmektedir. Yapılan bu uygulamadan vazgeçmeyi düşünüyor musunuz? Düşünüyor iseniz ne zaman uygulamaya geçeceksiniz?

Cevaplar 4, 7:

KDV ve ÖTV uygulamaları ile ilgili bilginin Maliye Bakanlığında sorulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.